

ຮ່ວມເປັນໜຶ່ງດຽວພາຍໃຕ້ໂຄງການຄັນຮົ່ມເພື່ອ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງຈາກຄວາມຮຸນແຮງ

*Op-ed ຂຽນໂດຍຜູ້ຕາງໜ້າ UNFPA ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ທ່ານ ນາງ Mariam A. Khan ແລະ
ຜູ້ຕາງໜ້າ UNDP ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ທ່ານ ນາງ Ricarda Rieger*

ຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດແມ່ນຍັງສືບຕໍ່ກົດກັນສິດທິຂອງແມ່ຍິງໃນທົ່ວໂລກໃນການດຳລົງຊີວິດແບບທີ່ມີ
ກຽດ ແລະ ສະເໝີພາບ. 16 ວັນຂອງການເຄື່ອນໄຫວໂຄສະນາການຍຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງແມ່ນໄດ້ເລີ່ມ
ຕົ້ນໃນປີ 1991 ເປັນການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຍຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ. ໃນປັດຈຸບັນແມ່ນຄົບຮອບ 30 ປີແລ້ວ
ເຊິ່ງທຸກໆປີ ພວກເຮົາຍັງຕ້ອງມີການເຄື່ອນໄຫວໂຄສະນາການຍຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ.

ການເຄື່ອນໄຫວໂຄສະນາການຍຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງນີ້ ມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັບ ສປປ ລາວ ຄືກັນກັບ
ບ່ອນອື່ນໆໃນທົ່ວໂລກ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໃນປີ 2014 ເປີດເຜີຍວ່າ ຫຼາຍກວ່າ 30 ເປີເຊັນຂອງແມ່ຍິງທີ່ເຄີຍເປັນຄູ່ຮ່ວມງານໃນ ສປປ ລາວ
ໄດ້ປະສົບກັບຄວາມຮຸນແຮງທາງຮ່າງກາຍ, ທາງເພດ ຫຼື ອາລົມຈາກຄູ່ຊີວິດເພດຊາຍໃນຕະຫຼອດຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.
ແມ່ຍິງທີ່ປະສົບກັບການລ່ວງລະເມີດທາງຮ່າງກາຍ ຫຼື ທາງເພດແມ່ນມັກຈະຫຼຸດລຸກ, ເກີດລູກກ່ອນກຳນົດ ຫຼື ການເອົາລູກ
ອອກ ລວມທັງປະສົບກັບບັນຫາສຸຂະພາບຈິດເຊັ່ນ: ນອນບໍ່ຫຼັບ, ຄວາມກັງວົນ ຫຼື ຊຶມເສົ້າ. ເຖິງວ່າຈະມີຜົນກະທົບອັນ
ຮ້າຍແຮງຂອງຄວາມຮຸນແຮງ, ແມ່ຍິງໃນຢູ່ ສປປ ລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງມີດຽບ. ມີແມ່ຍິງພຽງແຕ່ 2 ເປີເຊັນເທົ່ານັ້ນ
ທີ່ລາຍງານວ່າຕົນເອງຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ເປັນຫຍັງແລ້ວນີ້ຍັງເກີດຂຶ້ນ ແລະ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີການລາຍງານຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວກັບບັນຫານີ້ພຽງໜ້ອຍດຽວ?

*ພິທີເປີດສູນປົກປ້ອງ
ແມ່ຍິງທີ່ແຂວງສະຫວັນ
ນະເຂດ ໃນເດືອນທັນວາ
2020. ຮອງ
ລັດຖະມົນຕີກະຊວງໄອ
ຊີທິ, ຮອງເຈົ້າແຂວງ
ສະຫວັນນະເຂດ, ຮອງ
ປະທານສູນກາງ
ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ເອກ
ອັກຄະລັດຖະທູດອັງກິດ
ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ຜູ້
ຕາງໜ້າອົງການ
UNFPA ປະຈຳ ສປປ
ລາວ ແລະ ປະທານ
ສະຫະພັນແມ່ຍິງແຂວງ
ສະຫວັນນະເຂດ.*

ສປປ ລາວ ມີກອບທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ໜັກແໜ້ນ ເພື່ອຕ້ານຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ເຊິ່ງ
ໄດ້ກຳນົດພັນທະຢ່າງຈະແຈ້ງຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການໃນການປົກປ້ອງສິດຂອງແມ່ຍິງ. ແນວໃດກໍຕາມ, ເມື່ອບັນດາ
ມາດຕະຖານທາງສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້
ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ໃນບາງຄັ້ງມີການດູກູກຜູ້ລອດຊີວິດຈາກຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຖືກອອກແບບເພື່ອປ້ອງກັນເຂົາເຈົ້າ,
ແມ່ຍິງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີດຽບ.

ເພື່ອບັນລຸພັນທະດັ່ງກ່າວ, ພວກເຮົາທຸກຄົນໃນສັງຄົມຕ້ອງໃຊ້ວິທີການ ແລະ ປະຕິບັດຊ່ວຍກັນໃຫ້ທົ່ວສັງຄົມທີ່ພວກເຮົາຢູ່.

ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງໄດ້ສະໜັບສະໜູນຢ່າງສະເໝີຕົ້ນສະເໝີປາຍໃຫ້ນຳໃຊ້ວິທີການຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ປະສົມປະສານ ແລະ ປະສານສົມທົບກັນເພື່ອຕອບສະໜອງ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ພວກເຮົາສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າມັນມີປະສິດຕິຜົນແນວໃດຕໍ່ກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານຂອງພວກເຮົາ. ໃນປະເທດໄທ, ມີສູນ One Stop Crisis Centres ຫຼາຍກວ່າ 22,000 ແຫ່ງ ທີ່ບໍ່ພຽງແຕ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ການຮ້ອງຂໍການສະໜັບສະໜູນເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງເປັນການປຸກຈິດສຳນຶກ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕົ້ນ. ໃນຂະນະດຽວກັນຢູ່ຫວຽດນາມ, ເຮືອນພັກສັນຕິພາບກໍ່ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໜ່ວຍງານຕອບໂຕ້ຢ່າງວ່ອງໄວ ເພື່ອສະໜອງການປະສານງານຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຫັນການໃຫ້ຜູ້ລອດຊີວິດ. ການບໍລິການຫຼາຍຂະແໜງການແມ່ນຍັງໄດ້ຮັບການສະໜອງໃຫ້ໃນອິນໂດເນເຊຍ, ຕີມໍເລສເຕ, ຟີລິບປິນ ແລະ ອື່ນໆອີກ.

ຢູ່ ສປປ ລາວ, ຄະນະກຳມະທິການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ, ແມ່, ແລະ ເດັກ (NCAWMC) ແລະ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ (LWU) ກຳລັງເຮັດວຽກເພື່ອຮັບຮອງເອົາວິທີການປະສົມປະສານທີ່ຄ້າຍຄືກັນ, ໂດຍມີຜູ້ຕອບໂຕ້ກ່ຽວກັບບັນຫາຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດຂອງ ທີ່ມຸ່ງໄປເຖິງການດຳເນີນງານພາຍໃຕ້ຂອບດຽວຂອງໂຄງການຄັນຮີມ.

KOICA, LWU, UNFPA, UNDP (ໂຄງການຄັນຮີມ) ຮ່ວມມືກັບ EU ດ້ວຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພາກເອກະຊົນ, ກຸ່ມແມ່ຍິງ ເພື່ອສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນແມ່ຍິງສາກົນ ຄົບຮອບ 111 ປີ ເພື່ອສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຕໍ່ຊີວິດແມ່ຍິງ.

ໂດຍຜ່ານໂຄງການຄັນຮີມ, UNDP ແລະ UNFPA ຮ່ວມມືກັບ KOICA, ກຳລັງສະໜັບສະໜູນ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າແມ່ຍິງແຫ່ງຊາດ ແລະ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ເພື່ອນຳເອົາຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ, ສັງຄົມ, ແລະ ຍຸຕິທຳຮ່ວມກັນ ເພື່ອບັນລຸຄວາມມຸ່ງຫວັງຂອງແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ 5 ປີຄັ້ງທີສອງກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ 2021-2025 (NAPEVAW). ໂຄງການ ຄັນຮີມ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊຸດບໍລິການທີ່ຈຳເປັນສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຕໍ່ກັບຄວາມຮຸນແຮງ (ESP), ເຄື່ອງມືທີ່ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບທົ່ວໂລກເຊິ່ງເປັນມາດຕະຖານເພື່ອຮັດແຄບຊ່ອງຫວ່າງລະຫວ່າງຄຳໝັ້ນສັນຍາສາກົນ ແລະ ການສະໜອງການປະສານງານ ແລະ ຄຸນນະພາບການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນ.

ປັດໃຈຫຼັກຂອງການບັນລຸຄວາມທະເຍີທະຍານຂອງ ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ 5 ປີຄັ້ງທີສອງກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ເຊິ່ງສະໜັບສະໜູນໂດຍ UNFPA ແລະ KOICA, ແມ່ນການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມືຫຼາຍຂະແໜງການ. ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ 5 ປີຄັ້ງທີສອງກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກສະໜອງການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ມີຄຸນນະພາບແກ່ຜູ້ລອດຊີວິດຈາກຄວາມຮຸນແຮງ ຕັ້ງແຕ່ການຊ່ວຍເຫຼືອຄັ້ງທຳອິດ ແລະ ການໃຫ້ຄຳປຶກສາທາງດ້ານຈິດໃຈ ຈົນເຖິງການສະໜອງການລາຍງານທາງດ້ານກົດໝາຍ. ຂະແໜງຍຸຕິທຳ

ເຕັມທີ່, ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການສືບສວນຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ດຳເນີນຄະດີຂອງສານ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ລະເມີດ. ພາກສ່ວນສັງຄົມຕ້ອງສະໜອງທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ພື້ນຟູ, ໃຫ້ບຸລິມະສິດຄວາມປອດໄພຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຊ່ວຍຜູ້ຫຼອດຊີວິດຈາກຄວາມຮຸນແຮງຄືນສູ່ສັງຄົມ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຊຸດການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນ ແລະ NAP EVAW ເປັນພຽງແຕ່ສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການຄັນຮິມເທົ່ານັ້ນ. ພວກເຮົາທຸກຄົນມີບົດບາດເພື່ອເປີດກວ້າງການປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ.

ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມຕ້ອງຍົດໜັ້ນໃນບົດບາດຂອງຕົນໃນການຕິດຕາມກວດກາຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ຊຸກຍູ້ການປ່ຽນແປງ. ພວກເຮົາອີງໃສ່ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອສືບຕໍ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງແມ່ຍິງ, ແລະ ການລົບລ້າງຄວາມຮຸນແຮງບິນພື້ນຖານທາງເພດ ໃນການຮ່ວມມືກັບ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ. ອົງການຈັດຕັ້ງ, ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ ແລະ ຊຸມຊົນຕ້ອງໃຊ້ຄວາມອິດທິພົນເຮັດໃຫ້ການຈຳແນກ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງທຸກຮູບແບບເປັນສູນ. ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ, ຜູ້ຊາຍ, ແລະ ເດັກຊາຍຕ້ອງກາຍເປັນແບບຢ່າງທີ່ດີສຳລັບຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ.

ຜ່ານການເຄື່ອນໄຫວ 16 ວັນ ຢຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ, ພວກເຮົາຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາພັນທະມິດຕ້ານຄວາມຮຸນແຮງບິນພື້ນຖານທາງເພດໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມກັບພວກເຮົາໃນການປະຕິເສດທຸກຮູບແບບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ, ຍົກເລີກຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງໃຫ້ເປັນປະຫວັດສາດ, ເຄົາລົບ, ປົກປ້ອງ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດທິຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ. ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ທົ່ວໂລກ!